

Työkäinen sote-keskuslääkärin vastaanotolla

1
Huomioi työkyky ja ota se puheeksi kaikkien työkäisten kanssa.

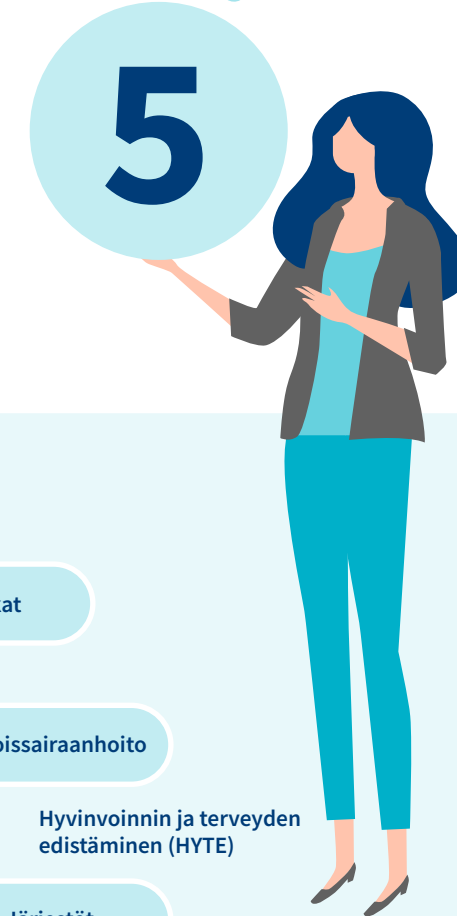
2
Kaikki sairaudet eivät vaikuta työkykyyn. Työ voi myös edistää kuntoutumista.

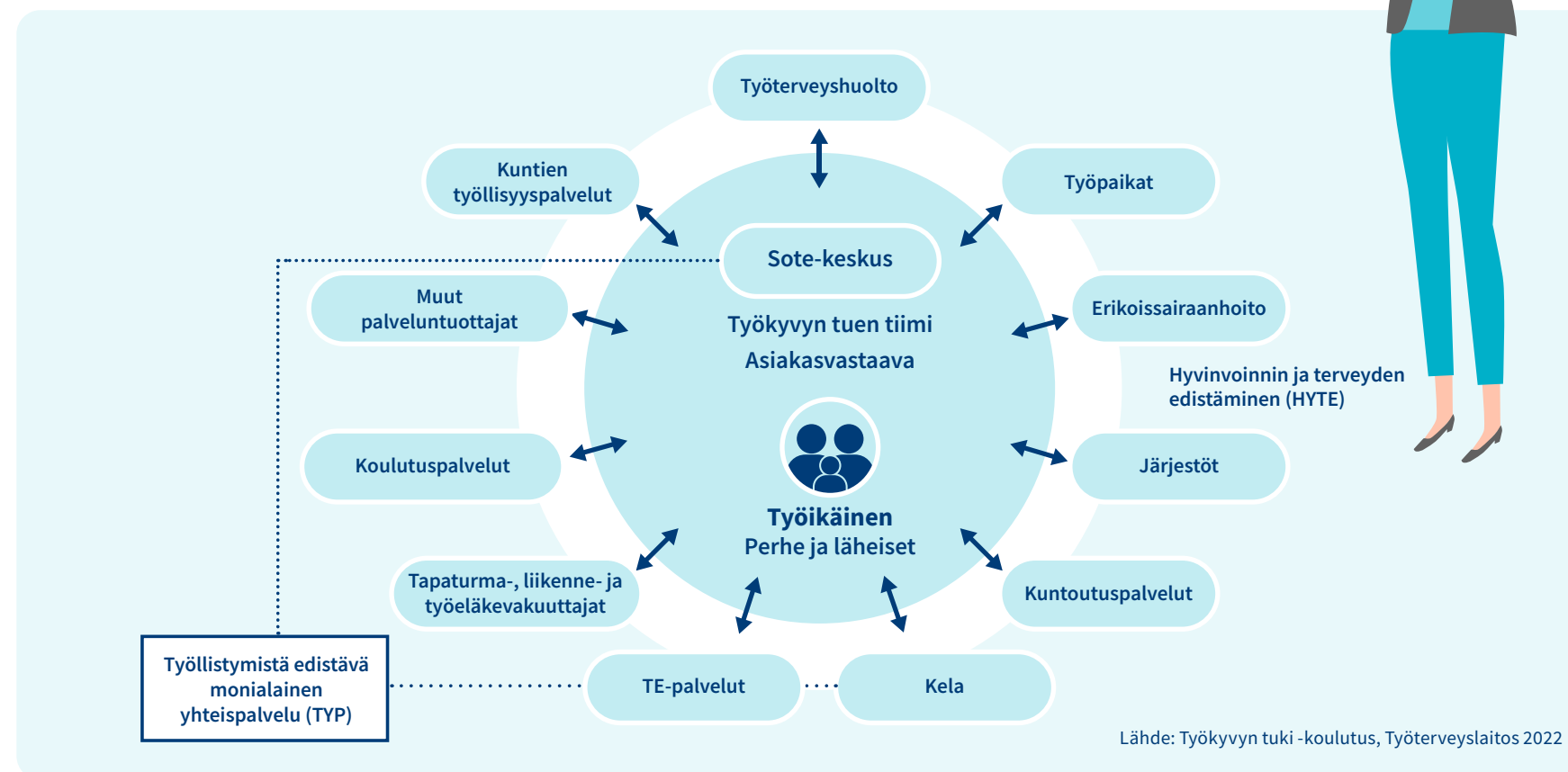
3
Tunnista asiakkaan työkyvyn tuen tarve.

4
Kysy asiakkaalta työstä ja työssä suoriutumisesta. Kysy työttömyyden kestosta ja aikaisemmista työttömyysjaksoista. Selvitä työuraa ja kiinnittymistä työelämään. Kysy työllistymisen tavoitteista ja näkymistä.

5
Etsi työkykyä tukevia ratkaisuja yhdessä asiakkaan ja ammattilaisten kanssa. Hyödynnä työllistymisen ja kuntoutumisen verkostoja alueellanne.

Työkykyyn liittyy terveys, toimintakyky, osaaminen, motivaatio, työn vaatimukset ja voimavarat, johtaminen, työyhteisö ja sen kulttuuri, sekä fyysiset ja psykososiaaliset työolot.

Työkäisistä

10 %

sai Kelan sairauspäivärahaa vuonna 2022. Heistä

31 %

sai sairauspäivärahaa mielenterveyden häiriön vuoksi ja

25 %

tuki- ja liikuntaelinsairauden vuoksi.

Työkyvyn arviointi

Arvioi toimintakykyä suhteessa työn vaatimuksiin.

Tunnista, mihin verrataan: nykyisen työn tai työnhaku-ammatin vaatimuksiin (ammattillinen työkyky) vai mihin tahansa saatavilla olevaan työhön (yleinen työkyky).

Sairauspäivärahakaudella arvioit ammatillista työkykyä. Sen aikana tulee hoitaa ja kuntouttaa. Jos työkyvyttömyys on pitkittymässä (> 300 päivää), toimintakykyä verrataan mihin tahansa työhön. Poikkeuksena julkinen sektori ja ikä > 60 vuotta.

Kun laadit B-lausunnon sairauden, vian tai vamman aiheuttamasta työkyvyttömyydestä, erottele

- mikä on henkilön kertomaa
- mikä perustuu aiempiin merkintöihin
- mitä itse tutkit ja havaitset
- mitä johtopäätöksiä teet diagnoosiin liittyvästä työkyvyttömyydestä ja jäljellä olevasta työkyvystä.

Jos henkilö on työssä, kirjoita työnantajalle toimitettavaksi A-todistus samalle ajalle.

Mieti, kuka lääketieteellistä kannanottoasi käyttää ja mihin ratkaisuihin:

- sosiaalivakuutuksen etuuksiin
- kuntoutukseen vai
- työllistymispalveluiden suuntaamiseen.

Arvioi, tarvitsetko vielä lisätietoa, jotta voit ottaa kantaa.

Työkyvyn edistäminen ja kuntoutus

Työkyvyn tukemisessa tarvitaan työkyvyn arviointia laaja-alaisempi käsitys työkyvystä sekä siihen vaikuttavista tekijöistä. Erittäin tärkeää on rakentaa asiakkaan kanssa yhteinen suunnitelma.

Sairauspäiväraharapeen lisäksi kuntoutuksen mahdollisuudet tulee arvioida viimeistään, jos sairauspoissaolo pitkittyy (yli 60 päivää).

Pitkään jatkuneen poissaolon aikana arvioi jäljellä olevaa työkykyä ja mahdollisuuksia tukea työhön paluuta työpaikan keinoin työtä muokkaamalla (työterveyslääkärin arvio viimeistään 90 päivän kohdalla) tai työllistymispalveluiden tuella.

Jos asiakkaan kanssa on aiemmin tehty kuntoutumis-, työkyvyn tuki- tai työllistymissuunnitelmia, arvioi, miten ne ovat toteutuneet ja laadi tarvittaessa uudet tavoitteet sekä niitä vastaava suunnitelma.

Monialainen yhteistyö ja tietojen jakaminen hyödyttää kaikkia osapuolia. Tietojen jakaminen vaatii kirjallisen luvan asiakkaalta. Osallistu tarvittaessa myös sote-keskuksen työkyvyn tuen tai työllistymistä edistävän yhteispuvelun (TYP) toimintaan. Työllisyyspalvelujen toimiin vaikuttaa lääkärin kannanotto siitä, heikentääkö työnhakijan mahdollinen vamma tai pitkäaikaissairaus hänen mahdollisuuksiaan työllistyä työnhakuammattteihin.

Mihin ohjata?

- Jos asiakas on työsuhteessa, varmista että työterveyshuolto tietää työkyvyn alenemasta. Ohjaa asiakas työterveyshuoltoon työkyvyn arvioimiseksi ja tukemiseksi tai kuntoutukseen ohjaamiseksi.
- Jos asiakas on työtön, ohjaa hyvinvointialueen palveluihin.
- Jos asiakas on eläkkeellä, mutta haluaa työhön, ohjaa TE-palveluihin.

